

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГРИМ, ВІЗАЖ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	Вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Грим, візаж» для здобувачів вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (240 кредитів ECTS, термін навчання 3 р. 10 м.), на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS, термін навчання 2 р. 10 м.), на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (120 кредитів ECTS, термін навчання 1 р. 10 м.), галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)».

Розробник: Полякова Т. І., викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019 р.

Завідувач кафедри **Кочерга А. І.**

1. Опис навчальної дисципліни

*Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти
(240 кредитів ECTS)*

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки: 4 - й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів - 3	Семестр:	
Для денної форми навчання. Тижневих аудиторних годин: 8 – й семестр – 36 годин. Самостійної роботи студента – 54 години. Для заочної форми навчання. Аудиторних годин: 8 – й семестр – 10 годин. Самостійної роботи студента – 80 годин.	8 - й	8 - й
	Лекції:	
	-	-
	Практичні:	
	36	10
Вид підсумкового контролю: виконання практичного завдання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 8 – й семестр - залік	Самостійна робота:	
	54	80

Для здобувачів на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS)

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки: 3 - й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів - 3	Семестр:	
Для денної форми навчання. Тижневих аудиторних годин: 6 – й семестр – 36 годин. Самостійної роботи студента – 54 години. Для заочної форми навчання. Аудиторних годин: 6 – й семестр – 10 годин. Самостійної роботи студента – 80 годин.	6 - й	6 - й
	Лекції:	
	-	-
	Практичні:	
	36	10
Вид підсумкового контролю: виконання практичного завдання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 6 – й семестр – залік.	Самостійна робота:	
	54	80

Для здобувачів на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (120 кредитів ECTS)

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки: 2 - й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів - 3	Семестр:	
Для денної форми навчання. Тижневих аудиторних годин: 4 – й семестр – 36 годин. Самостійної роботи студента – 54 години. Для заочної форми навчання. Аудиторних годин: 4 – й семестр – 10 годин. Самостійної роботи студента – 80 годин.	4 - й	4 - й
	Лекції:	
	-	-
	Практичні:	
	36	10
Вид підсумкового контролю: виконання практичного завдання.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 4 – й семестр – залік.	Самостійна робота:	
	54	80

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Грим, візаж» є ознайомлення студентів з одним із елементів роботи актора. Гримування - один із завершальних етапів роботи актора над роллю. Добре віднайдений грим має важливе значення у створенні життєво правдивого та виразного образу та донесення його до глядача.

Предмет навчальної дисципліни – методичні прийоми та засоби гриму і візажу.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Грим, візаж» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 3).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 5).

Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 7).

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт (ЗК 11).

Здатність працювати автономно (ЗК 12).

Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 15).

Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності СК 2).

Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (СК 6).

Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності (СК 12).

Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків (СК 13).

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності (СК 17).

Завдання дисципліни: стисле ознайомлення студентів з історією розвитку гримувального мистецтва; заглиблення до найкращих досягнень в цій галузі найбільш відомих і популярних акторів та майстрів гриму; роз'яснення ролі та значення гриму в створенні живого, реалістичного образу, опанування практичними навичками гриму та візажу.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Грим. Візаж» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 8. Історія вокального мистецтва

ОК 12. Спеціальний клас. Сольний спів.

ОК 20. Режисура та постановка сценічного номера.

ОК 21. Майстерність актора.

ВБ 2. Культурологія / Історія мистецтв.

ВБ 14. Клас академічного ансамблю / Клас народного ансамблю.

Паралельне вивчення дисципліни:

ОК 28. Концертно-виконавська практика.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Грим. Візаж» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Грим. Візаж»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5

4. 1. Після опанування навчальної дисципліни «Грим. Візаж» студенти повинні:

знати:

- історію гримувального мистецтва,
- комплекс компонентів вистави та значення в ньому гриму;
- особливості роботи гримувальника в театрі;
- методику гримування;
- методику візажа;
- способи впливу майстерності гриму на художній образ.

Вміти:

- практично володіти технологією гриму, візажу;
- володіти етапами професійного гримування, візажу;
- користуватися фарбами, перуками, наклейками та наліпками для створення образу;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил гримування.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5. 1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;

- презентації практичних робіт;
- залік.

5. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), Е (60 - 63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно - модульна система з переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «незадовільно»).

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному занятті шляхом перевірки виконання практичних завдань. Оцінюється рівень виконання завдань аудиторної роботи та самостійної підготовки (вивчення теретичного матеріалу, та його практичне засвоєння).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання практичного завдання	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має глибокі і міцні знання, виявляє елементи творчого підходу, його практичного втілення при виконання практичних завдань. Користується основною та додатковою літературою.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, аналізує вивчений матеріал, практично втілює при виконанні практичних завдань. Користується основною літературою.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст, частково аналізує, використовує при виконанні практичних завдань. Використовує основну літературу
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів. При виконанні практичних завдань правильно відтворює близько половини навчального матеріалу. Іноді використовує літературу.

1	Частково володіє навчальним матеріалом. Не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та при виконанні практичних завдань. Допускає суттєві помилки. Літературою не користується.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Весь обсяг роботи студента за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних знання матеріалу тем - за поточний, семестровий контроль, ведення конспекту, з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань вказана в таблиці.

Модуль 1																						
	Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3				Разом за темами	Залік	Всього	
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18				
																					10	
Аудиторні заняття	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	54		
Самостійна робота студента	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	36		
Сума балів																				90		100

Т 1, Т 2 ... Т 18 – теми занять.

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період модуля семестру). Модульний (семестровий) контроль знань студентів (залік) здійснюється через виконання практичного завдання

Критерії модульного оцінювання знань студентів

Виконання практичного завдання	Критерії оцінювання
10 - 9	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Творчо ставиться до вирішення практичних завдань. Правильно вирішив усі практичні завдання. Володіє методикою гриму і візажу.
8 - 7	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Намагається творчо ставитись до вирішення практичних завдань, але при виконанні припускає незначні помилки. Взагалі володіє методикою гриму і візажу.
6 - 5	Засвоїв більше половини теоретичного матеріалу. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає помилки. Володіє основними положеннями методики гриму і візажу.
3 - 4	Засвоїв половину матеріалу. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. Частково володіє методикою гриму і візажу.
2 - 1	Засвоїв менше половини матеріалу. Частково володіє методикою гриму і візажу. Виконує всі практичні завдання з помилками.
0	Теоретичний матеріал не знає. Не володіє методикою гриму і візажу. Не виконав практичного завдання.

Критерії підсумкового семестрового оцінювання знань студентів

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний та модульний контроль з подальшим переведенням в національну шкалу. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за всі види виконаних робіт – 100.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90-100	Відмінно	A	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має глибокі і міцні знання. Використовує основну та додаткову літературу. Творчо ставиться до вирішення практичних завдань. Правильно вирішив усі практичні завдання. Володіє методикою гриму і візажу.

82-89	Добре	B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, аналізує вивчений матеріал. Намагається творчо ставитись до вирішення практичних завдань, але при виконанні припускає незначні помилки. Взагалом володіє методикою гриму і візажу. Використовує основну літературу.
74-81		C	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст, частково аналізує і використовує при виконанні практичних завдань. Використовує основну літературу. Взагалі володіє методикою гриму і візажу.
64-73	Задовільно	D	Студент несистематично, на посередньому рівні виконує практичні завдання. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів. При виконанні практичних завдань правильно відтворює близько половини навчального матеріалу. Іноді використовує літературу. Засвоїв половину матеріалу. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. Частково володіє методикою гриму і візажу
60-63		E	Студент несистематично, на низькому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. Частково володіє методикою гриму і візажу. Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та при виконанні практичних завдань, допускає суттєві помилки. Літературою не користується.
35-59	Незадовільно	FX	Студент несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Намагається застосовувати набуті знання при виконанні окремих видів практичної роботи. При виконанні завдань допускає кілька значних помилок. Фрагментарно володіє методикою гриму і візажу. Виконує всі практичні завдання з помилками. Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F	Студент епізодично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Обсяг практичних завдань виконано фрагментарно. Виконує окремі практичні завдання, але з великою кількістю помилок. Необхідне повторне вивчення дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. 1. Зміст навчальної дисципліни.

Денна та заочна форма навчання

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Людське усвідомлення об'єктивної і суб'єктивної реальностей. Грим, візаж.

Тема 1. Значення гриму і візажу в створенні образу. Гігієна гриму і візажу, технічні засоби.

Грим як виразний засіб, розкриваючий основні риси характеру, образу. Жанр, стиль оформлення і костюмів, як важливі чинники в створенні гриму. Розробка гриму з урахуванням розмірів сценічного майданчика, для глядачів залу, електричного, денного освітлення. Основні відомості по історії предмету. Релігійні культури і обряди, що супроводжувалися «магічним розфарбовуванням тіла» Обрядові і танцювальні маски первісної людини. Символічні маски давньосхідних театрів.

Властивості і якості гримувальних обладнань, їх виробнича характеристика.

Гримувальне обладнання і інструменти: набір гримувальних фарб і розтушовувачів (або м'яких щіточок №№ 1-6); крем для зняття гриму або медичний вазелін; пудра (біла, рашель, загар), гумоз, мастика для брів, пушок, вата або заяча лапка для запудрення, сухі рум'яна.

Виявлення та опрацювання типу шкіри: жирна шкіра, схильна до почервоніння і прищів та суха шкіра, схильна до лущення. Шкіра з видимими ознаками старіння

Інструменти: кисті та спонж.

Дотримання всіх правил гігієни перед процесом гримування і по його закінченні.

Тема 2. Підготовчий період в процесі гримування і основи анатомії людини. Виготовлення розтушовок.

Правила нанесення гримувальних фарб на обличчя. Знайомство з основними тонами і кольорами гриму: складання загальних тонів, тінювих фарб. Поняття «теплі» і «холодні» тони. «Теплі» тони - жовто-червоні; «холодні» тони - голубувато-зелені.

Поняття «колірна гамма», «палітра фарб». Світловий принцип гримування - чергування поєднань «тепліх» і «холодних» тонів, світла і тіні, півтіні - дає об'ємне зображення обличчя. Світло - опуклість, тінь - западина.

Поняття «відблиск» і його призначення. Послідовність при розгримуванні.

Тема 3. Контури опуклостей і западин лицьової частини черепа.

Анатомічна будова обличчя.

Основні опуклості: два лобові горби, дві надбрівні дуги, дві скули - скуласті дуги, носова кістка, верхня щелепа, горб підборіддя і два заовалені кути нижньої щелепи.

Основні западини: лобова, дві скроневі, дві очні, носова, дві підскуласті, підщелепні і підборіддя поглиблення.

Лінія як початковий етап роботи в гримі.

Півтінь. Відблиск.

Тема 4. Схема гриму скулової западини.

Відмінність схеми гриму жіночої молодого обличчя і чоловічого молодого обличчя.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Вивчити і прокреслити скули лицьової частини черепа.
2. Користуючись художніми засобами гриму, додати глибину западинам і рельєф опуклостям.

Тема 5. Загальний тон. Підбір і складання загального тону. Рум'яна, їх різновид.

Перелік практичних рекомендованих занять:

Підготовка до процесу гримування. Підбір і складання загального тону. Основа для мейку - тональні креми. Опрацювання форми обличчя:

Квадратне обличчя втілює енергію, рішучість і волю. **Кругле** обличчя - жіночне і миловидне. **Трикутне** - особа нині на піку популярності.

Овальне обличчя від природи гармонійне.

Тони груп "Весна", "Осінь" - теплі, і в тканинах будуть переважати рожеві, персикові кольори і їх відтінки, а також яскраво-синій, оливковий, жовто-охристий, трав'янисто-зелений, лимонно-жовтий. До групи холодних відносяться тону, близькі до льоду. Це - кольори "Зими" і "Літа". Але часто і вони включають елементи теплих тонів.

Основні кольори за типами:

Весна - яскраво-синій, трав'янисто-зелений, лимонно-жовтий.

Осінь - синьо-зелений темний, оливковий, жовто-охристий.

Зима - яскраво-жовтий, чорний, яскраво-рожевий.

Літо - бордо, блакитнувато-зелений, рожевий спокійний.

Підбір і складання відповідно до загального тону рум'ян і їх розподіл.

Обробка основних деталей обличчя: очей (колір, його підведення), брів, носа, губ.

Запудрення і пожвавлення підведення очей, брів і губ. Рум'яна випускаються в твердій і рідкій формі. До твердих належать рум'яна у формі компактної пудри, розсипчастої пудри або спресованих кульок. До рідких рум'янам можна віднести крем-рум'яна, мус-рум'яна, гелі, рум'яна - стік (рум'яна-олівець) і рум'яна у вигляді пінки.

Вибір відтінку рум'ян: теплі відтінки червоного, коричневого, медового, мідного кольору для жовтуватою або оливковою шкіри; на темній шкірі - сливові, цегляні і темно-бронзові відтінки; на загорілій - коралові, помаранчеві, насичено-червоні та персикові кольору рум'ян.

Правила нанесення рум'ян: не можна наносити рум'яна близько до носа - це додає вік.

Рум'яна досить наносити в один шар.

Тема 6. Схема гриму художого обличчя.

Основа гриму опрацювання кісткової структури обличчя.

Використовування прийомів схеми гриму черепа. Основна характеристика художого обличчя: запалі очі, запалі щоки, віскі, ніс, що загострився, підборіддя; блідий, з жовтизною колір обличчя.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Скласти загальний тон і тінюву фарбу. Пропрацювати основні деталі обличчя.

2. Запудрити грим і підживити підведення очей, брів, губ.

Тема 7. Схеми гримування очної западини. Пропрацювання основних деталей обличчя(очей, брів). Макіяж очей.

Опрацювання ознак деформації очних западин, тьмяність кольору очей. Зміна форми очей, гримування та запудрення. Складки під очима (очні мішки), щоково-підборіддя, лобові.

Використання засобів:

Рідка підводка, фломастер, олівець або найтемніший відтінок тіней у палетці. Використання не більше 4 відтінків. Приховування недоліку зморшок. Пропрацювання макіяжу очей: блакитні очі, сірі очі, темно-карі, світло-карі очі, зелені очі.

Очі. Коригування відстані між очима. Нормальне підведення під колір очей. Підведення, змінююче очі. Підведення збільшуючи очі;

Тема 8. Схеми гримування губів. Пропрацювання основних деталей обличчя(губ). Макіяж губів.

Опрацювання ознак деформації губів (повні губи, тонкі, бантиком). Зміна форми, гримування та запудрення.

Коригування губ. Етапи роботи над макіяжем губ.

Змістовий модуль 2. Робота над образом.

Тема 9. Віковий грим. Проробка зморшок.

Виявлення елементів вікового гриму. Ознаки старіння: в'ялість і зміна кольору шкіри обличчя (жовто-сірий відтінок), поява зморшок і западин, зміна форми і кольори брів, забарвлення губ, носа. Облісіння або поява сивини на голові, поява набрякості, другого підборіддя.

Основні зморшки (складки) на обличчі: дві носогубні, дві кологубні, дві міжбровні (сердиті). Техніка виконання старечого гриму включає:

- схему гриму черепа (складання загального гону, опрацювання западин опуклостей лицьового черепа, нанесення відблисків);
- опрацювання основних зморшок і складок;
- продовження гриму згідно правилам гримування.

Використовування схеми старечого гриму для зображення різних віків: від середнього до глибокої старості. Робота над виконанням старечого гриму проводиться тими, що вчать за наочним матеріалом (ескізи, фотографії старих., портрети).

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Виявлення індивідуальної структури обличчя вчиться: відробіток основ

схеми гриму «череп».

2. Нанесення і опрацювання основних зморшок, складок.

3. Гримування основних деталей обличчя: очей, брів, носа, губ і т. д. Зміна їх форми, розмірів (старіння)

Тема 10. Поранення , синці. Шрами та ластовиння.

Опрацювання ділянок обличчя, колористика синців, гримування та запудрення

Тема 11. Расово-національний грим

Расові і національні ознаки в будові обличчя людини. Основні зовнішні ознаки рас - білій, жовтій, чорній, колір шкіри, колір і форма волосся, конструктивна будова черепа, особливості рис обличчя, зріст і т.д.

Індоевропейський тип Основні ознаки: світла шкіра, хвилясте волосся, виступаючий ніс, тонкі губи. Національні особливості північного і південного різновиду білої раси.

Жовта раса (Азія) - монгольська, китайська, корейська, японська національності. Основні риси жовтої раси: жовтий колір шкіри обличчя (більш смуглявий у монголів); будова черепа, що дещо приплюсне (перенісся); верхнє віко, дещо прикриваюче слізний горбик, вузьке; мигдалевидна будова очей; різко виступаючі скули; ніс, що дещо приплюсне; пухкі губи; тупе підборіддя; рідка рослинність вусів і бороди: рідкі, високо посаджені брови; пряме жорстке чорне волосся.

Чорна раса (Африка, Південна Америка). Основні відмінні риси: темно-коричневий колір шкіри; виступаючі вперед щелепи, які утворюють різкий лицьовий кут; дещо виступаючі скули; широкий ніс, що приплюсне, з розкритими ніздрями; крупний рот і товсті губи; великі очі; рідка рослинність борід і вусів; коротке кучеряве чорне волосся.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Виконання схеми іспанського гриму. Характерні форми носа. Загальний тон густого загару, підведення брів і око чорним тоном, темний рум'янець і губи. Характерна «відвисаюча» нижня губа. Укладання пейсів на щоках і локона на лобі. Загальний вид зачіски і головного убору у жінок.

2. Виконання схеми японського гриму. Жовто-коричневий колір шкіри. Характерне підведення очей і брів чорним кольором, виступаючі скули (робота сумішшю білого з жовтим), колір і форма вій і губ, тупе підборіддя, форма вусів і бороди у чоловіків.

3. Виконання схеми негритянського гриму. Темно-коричневий загальний тон (морилка), круглі крупні очі, брови, характерна форма носа, що приплюсне, з відкритими ніздрями, збільшення губ (підв'язка по зовнішньому контуру), темний рум'янець, негритянський парик, рідкі борода і вуса у чоловіків.

Тема 12. Цирковий грим. Клоунський грим.

Специфіка циркового гриму. Історичне коріння циркового гриму. Російське скоморошати і блазенство. Різноманіття форм сучасного циркового гриму.

Образність, яскравість, неповторність клоунських масок конкретного виконавця.

Сміливість фантазії, пошук - головне в роботі над цирковим гримом.

Своєрідність форм клоунського гриму:

1. Класичний маскоподібний грим для буфонад і сатиричних вистав.

Поєднання трьох кольорів в гримі: білого, червоного, чорного (схема гриму). Два види клоунських париків: рудий (вогненний) і білий.

2. Реалістично-гротесковий грим. Його основа - творча індивідуальність виконавця.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Підбір ілюстративного матеріалу і етнографічного: зображень обрядових і культових масок різних епох і народів.

2. Відбір необхідних деталей, пастижерських виробів. Виконання гриму з використанням всіх образотворчих засобів і технічних прийомів гримування.

3. Гострохарактерність, перебільшення, ексцентричність - основа клоунського гриму.

Тема 13. Грим звірів.

Специфіка гриму звірів. Для виконання практичних занять допоможуть ескізи: художні репродукції, ілюстрації з дитячих книг, карикатури, шаржі.

Вивчені раніше прийоми гримування, фантазія, відчуття міри і смак допоможуть створювати грим звірів без застосування напівмасок і волосяних виробів.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Підбір і розподіл загального тону для гриму лисиці, собаки і kota

2. Опрацювання основних деталей: носа, рота, художніх вусів.

3. Запудрення обличчя.

Тема 14. Казковий грим. Фантазійний грим. Святковий тематичний грим. Створення святково-концертного макіяжу.

Своєрідність казкового гриму. Гіперболізування скульптурно-об'ємних форм і колірної гами. Фантастичність і незвичність казкових персонажів - джерело творчої фантазії при роботі над казковим.

Можливість максимального використання всіх виразних засобів гримування. Вигадка, ініціатива, винахідливість, добрий смак - необхідні умови при роботі над казковим гримом. Використовування прийомів трансформації гриму в казках.

Фантазійно казкові герої: Попелюшка, Червона Шапочка. Королева, Принцеса,

Снігуронька, Весна і ін. Основа цього гриму - схема гриму «молоде обличчя» (жіноче).

Інші казкові герої: Баба-яга, Дід Мороз, Лісовик, Кашей Безсмертний, Гноми, Лісові духи і ін.

Концертний (естрадний) грим. Сучасний концертно-естрадний грим виконується за принципом молодого гриму, використовуючи техніку

гриму «молодого обличчя». Грим повинен відповідати напрямам сучасної моди, стилю зачіски, костюма. Концертний грим включає елементи декоративної (побутової) косметики.

- **Схема** гриму»: - підготовка обличчя до процесу гримування: маскування дрібних дефектів шкіри; - підбір і розподіл загального тону, рум'яний; опрацювання основних деталей обличчя: очі, брови, губи (пожвавлення). - оформлення зачіски.

Змістовий модуль 3. Концертно-театральний образ.

Тема 15. Кіно - образи та їх відтворення.

Телевізійне кіно (анімаційні, неігрові та ігрові короткометражні фільми, телевізійні фільми, серіали)

- художнє, або ігрове, де обов'язкова акторська гра, яка втілює задум сценариста та режисера.
- мультиплікаційний, або анімалістичний (мальований) фільм.

Тема 16. Зачіски. Робота з перуками.

Значення волосяних виробів в гримі. Залежність форми зачіски, борід, вусів від пануючих ідеалів різних епох. Найтиповіші в театральній практиці категорії париків: пейзанські (селянські), мольєровські, французькі (білі пудрені), італійські, суворовські, гоголевські, російські, міські і т. д.

Характерні парики: «лисий парик», «їжачок», «негритянський» і ін.

Підрозділ париків на чоловічі і жіночі. Підготовка парика до роботи.

Технологія одягання парика - чоловічого і жіночого; з лобом і без лоба.

Додання волосся блиску і сивини.

Послідовність при знятті париків - чоловічих і жіночих. Крепи - креповане волосся як заготівка для волосяних виробів.

Укладання волосся на голові і закріплення їх шпильками. Обв'язування голови тасьмою. Одягання парика (використовуються ті ж прийоми, що при надяганні чоловічого парика). Закріплення парика шпильками і невидимками за тасьму.

Тема 17. Робота над концертним образом.

Підготовка гриму на репетиціях (поправки, зміни). Коректування і вдосконалення гриму від спектаклю до спектаклю.

Тема 18. Єдність гриму і художнього задуму постановки. Грим у виставі. Техніка театрального гриму.

Єдність гриму і художнього задуму постановки. Єдність стилю: грим, зачіска, костюм. Виконання молодого гриму з урахуванням індивідуальності конкретного виконавця, підкреслення природної краси, виявлення характерних рис. Мінімальна кількість фарб при створенні гриму. Основи декоративної (побутової) косметики і правила її застосування в гримі. Основні чинники, що впливають на зовнішність

людини: соціальна і національна приналежність, кліматичні умови, стан здоров'я.

Обличчя і його характер. Основні чинники, які визначають характерний грим: вік, клімат, расові особливості, вплив умов праці, стан здоров'я, характерні мимічні вирази обличчя, вплив історичного середовища, капризи моди і т. д. Провідні риси вдачі: дурість, легковажність, злість, заздрість, жорстокість і т. д. Збереження мимічної рухливості обличчя.

Перелік практичних рекомендованих занять:

1. Підбір і розподіл загального тону для створення характерного гриму.
2. Опрацювання основних деталей обличчя: хитрого, злого, вольового, капризного, цікавого, добродушного.
3. Причісування або надягання парика згідно виконаному гриму.
4. Узагальнення всіх елементів в єдине ціле гриму-образу.

Схема гриму. Відмінні риси «молодого обличчя»: свіжість кольору обличчя (загальний тон), рівномірність рум'янцю, відсутність вікових складок, чіткість форм основних деталей обличчя. Відмінність молодого жіночого гриму від чоловічого. Зачіска - складовий елемент гриму. Застосування локонів, кіс, шиньйонів, напівпариків. Наклеювання штучних вій.

6. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль I			
Змістовий модуль 1. Людське усвідомлення об'єктивної і суб'єктивної реальностей. Грим, візаж.			
Тема 1. Значення гриму і візажу в створенні образу. Гігієна гриму і візажу, технічні засоби.	5	2	3
Тема 2. Підготовчий період в процесі гримування і основи анатомії людини. Виготовлення розтушовок.	5	2	3
Тема 3. Контури опуклостей і западин лицьової частини черепа.	5	2	3
Тема 4. Схема гриму скулової западини.	5	2	3
Тема 5. Загальний тон. Підбір і складання загального тону. Рум'яна, їх різновид.	5	2	3
Тема 6. Схема гриму худого обличчя.	5	2	3
Тема 7. Схеми гримування очної западини. Пропрацювання основних деталей обличчя(очей, брів). Макіяж очей.	5	2	3

Тема 8. Схеми гримування губів. Пропрацювання основних деталей обличчя(губ). Макіяж губів.	5	2	3
Разом за змістовим модулем 1:	40	16	24
Змістовий модуль 2. Робота над образом.			
Тема 9. Віковий грим. Проробка зморшок.	5	2	3
Тема 10. Поранення , синці. Шрами та ластовиння.	5	2	3
Тема 11. Расово-національний грим.	5	2	3
Тема 12. Цирковий грим. Клоунський грим.	5	2	3
Тема 13. Грим звірів.	5	2	3
Тема 14. Казковий грим. Фантазійний грим. Святковий тематичний грим. Створення святково-концертного макіяжу.	5	2	3
Разом за змістовим модулем 2:	30	12	18
Змістовий модуль 3. Концертно-театральний образ.			
Тема 15. Кіно - образи та їх відтворення	5	2	3
Тема 16. Зачіски. Робота з перуками.	5	2	3
Тема 17. Робота над концертним образом.	5	2	3
Тема 18. Єдність гриму і художнього задуму постановки. Грим у виставі. Техніка театрального гриму.	5	2	3
Разом за змістовим модулем 3:	20	8	12
Всього:	90	36	54

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль I			
Змістовий модуль 1. Людське усвідомлення об'єктивної і суб'єктивної реальностей. Грим, візаж.			
Тема 1. Значення гриму і візажу в створенні образу. Гігієна гриму і візажу, технічні засоби.	5	0,5	4,5
Тема 2. Підготовчий період в процесі гримування і основи анатомії людини. Виготовлення розтушовок.	5	0,5	4,5
Тема 3. Контури опуклостей і западин лицьової частини черепа.	5	0,5	4,5
Тема 4. Схема гриму скулової западини.	5	0,5	4,5
Тема 5. Загальний тон. Підбір і складання загального тону. Рум'яна, їх різновид.	5	0,5	4,5

Тема 6. Схема гриму художого обличчя.	5	0,5	4,5
Тема 7. Схеми гримування очної западини. Пропрацювання основних деталей обличчя(очей, брів). Макіяж очей.	5	0,5	4,5
Тема 8. Схеми гримування губів. Пропрацювання основних деталей обличчя(губ). Макіяж губів.	5	0,5	4,5
Разом за змістовим модулем 1:	40	4	36
Змістовий модуль 2. Робота над образом.			
Тема 9. Віковий грим. Проробка зморшок.	5	0,5	4,5
Тема 10. Поранення, синці. Шрами та ластовиння.	5	0,5	4,5
Тема 11. Расово-національний грим.	5	1	4
Тема 12. Цирковий грим. Клоунський грим.	5	0,5	4,5
Тема 13. Грим звірів.	5	0,5	4,5
Тема 14. Казковий грим. Фантазійний грим. Святковий тематичний грим. Створення святково-концертного макіяжу.	5	0,5	4,5
Разом за змістовим модулем 2:	30	3,5	26,5
Змістовий модуль 3. Концертно-театральний образ.			
Тема 15. Кіно - образи та їх відтворення.	5	0,5	4,5
Тема 16. Зачіски. Робота з перуками.	5	0,5	4,5
Тема 17. Робота над концертним образом.	5	0,5	4,5
Тема 18. Єдність гриму і художнього задуму постановки. Грим у виставі. Техніка театрального гриму.	5	1	4
Разом за змістовим модулем 3:	20	2,5	17,5
Всього:	90	10	80

6. 3. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Значення гриму і візажу в створенні образу. Гігієна гриму і візажу, технічні засоби.	3
2.	Тема 2. Підготовчий період в процесі гримування і основи анатомії людини. Виготовлення розтушовок.	3
3.	Тема 3. Контури опуклостей і западин лицьової частини черепа.	3
4.	Тема 4. Схема гриму скулової западини.	3
5.	Тема 5. Загальний тон. Підбір і складання загального тону. Рум'яна, їх різновид.	3
6.	Тема 6. Схема гриму художого обличчя.	3

7.	Тема 7. Схеми гримування очної западини. Пропрацювання основних деталей обличчя(очей, брів). Макіяж очей.	3
8.	Тема 8. Схеми гримування губів. Пропрацювання основних деталей обличчя(губ). Макіяж губів.	3
9.	Тема 9. Віковий грим. Проробка зморшок.	3
10.	Тема 10. Поранення, синці. Шрами та ластовиння.	3
11.	Тема 11. Расово-національний грим.	3
12.	Тема 12. Цирковий грим. Клоунський грим.	3
13.	Тема 13. Грим звірів.	3
14.	Тема 14. Казковий грим. Фантазійний грим. Святковий тематичний грим. Створення святково-концертного макіяжу.	3
15.	Тема 15. Кіно - образи та їх відтворення.	3
16.	Тема 16. Зачіски. Робота з перуками.	3
17.	Тема 17. Робота над концертним образом.	3
18.	Тема 18. Єдність гриму і художнього задуму постановки. Грим у виставі. Техніка театрального гриму.	3
		54

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Значення гриму і візажу в створенні образу. Гігієна гриму і візажу, технічні засоби.	4,5
2.	Тема 2. Підготовчий період в процесі гримування і основи анатомії людини. Виготовлення розтушовок.	4,5
3.	Тема 3. Контури опуклостей і западин лицьової частини черепа.	4,5
4.	Тема 4. Схема гриму скулової западини.	4,5
5.	Тема 5. Загальний тон. Підбір і складання загального тону. Рум'яна, їх різновид.	4,5
6.	Тема 6. Схема гриму художого обличчя.	4,5
7.	Тема 7. Схеми гримування очної западини. Пропрацювання основних деталей обличчя(очей, брів). Макіяж очей.	4,5
8.	Тема 8. Схеми гримування губів. Пропрацювання основних деталей обличчя(губ). Макіяж губів.	4,5
9.	Тема 9. Віковий грим. Проробка зморшок.	4,5
10.	Тема 10. Поранення, синці. Шрами та ластовиння.	4,5
11.	Тема 11. Расово-національний грим.	4
12.	Тема 12. Цирковий грим. Клоунський грим.	4,5
13.	Тема 13. Грим звірів.	4,5
14.	Тема 14. Казковий грим. Фантазійний грим. Святковий	4,5

	тематичний грим. Створення святково-концертного макіяжу.	
15.	Тема 15. Кіно - образи та їх відтворення.	4,5
16.	Тема 16. Зачіски. Робота з перуками.	4,5
17.	Тема 17. Робота над концертним образом.	4,5
18.	Тема 18. Єдність гриму і художнього задуму постановки. Грим у виставі. Техніка театрального гриму.	4
	Разом:	80

6. 4. Методи навчання.

1. Лекція.
2. Бесіда.
3. Практичний показ.
4. Пояснення.
5. Пошуковий.
6. Творчий.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти. Для виконання практичних завдань студенту необхідно: дзеркало, гримувальне обладнання і інструменти: набір гримувальних фарб і розтушовувач (або м'яких щіточок №№ 1-6); крем для зняття гриму або медичний вазелін; пудра (біла, рашель, загар), гумоз, мастика для брів, пушок, вата або заяча лапка для запудрення, сухі рум'яна.

8. Методичні рекомендації

8. 1. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

Під час модульного контролю студент виконує два практичних завдання:

- 1) Створення концертного образу (за темою).
- 2) Створення сценічного образу (героя вистави, казки та ін.).

Рекомендована література

Основна

1. Ленський А. П., Нотатки по міміці і гримі / Статті. Листи. Записки. - М., 1950.
2. Станіславський К. С., Моє життя в мистецтві. Собр. соч., т. 1. - М., 1954, с. 113-25.
3. Лівшиць П. Б., Сценічний грим. - Л.-М., 1939.

Допоміжна

1. Букін Д.С., Букін М.С., Петрова О.М. Вечірній та весільний макіяж. - М: Фенікс, 2008.
2. Булгакова І.В. Азбука макіяжу. - Ростов на Дону: Фенікс, 2006.
3. Волчек Н.М. Сучасна енциклопедія для дівчаток - М: Сучасна література, 2003 р.
4. Глушкова І. Макіяж для дівчаток. - М: Прем'єра, 1999.
5. Державний освітній стандарт і федеральний базисний навчальний план навчального предмета "Технологія".
6. Джой Террі. Макіяж. Практичне керівництво - М: Ниола 21 століття, 2002.
7. Дрібноход Ю. Косметика. Косметологія. Словник-довідник - М: Весь, 2002.
8. Дрібноход Ю.Ю. Косметологія. - М: Фенікс, 2008.
9. Конопльова Н.П. Як ставитися до себе і побуті, чи практична психологія господині дому. - М.: АСТ-Пресс, 1997.
10. Майорова Т.М. Фантазійний макіяж: вечірній, весільний, дитячий. - М: Фенікс, 2009.
11. Могилевська С.А. Енциклопедія для дівчаток - М: АСТ, 2004.
12. Рона Берг Макіяж.1000 рад на всі випадки життя - Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2007.
13. Рюдигер, Маргіт. Вишуканий макіяж - М.: Христина & К, 2006.
14. Синичкіна Є. Секрети іміджу для дівчат - М: Ексмо, 2004.
15. Селлі Нортон. Макіяж та догляд за шкірою. - М: Росмен, 2000.
16. Сиромятникова І.С. Історія краси і стилю: Стиль і мода; Макіяж та догляд за особою; Зачіски та догляд за волоссям - М: Рипол Класик, 2007.
17. Сиромятникова. І.С. Секрети макіяжу. - М: Цитадель, 2000.
18. Фіона Макдональд. Люди і міста. Розвиток цивілізації, Енциклопедія. - М.: "РОСМЕН", 1999.

Інформаційні ресурси

1. Special Makeup Effects for Stage and Screen - (Malestrom).pdf
2. artoftheatrical.djvu
3. photographic make-up.djvu

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020 / 2021 н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол № 1 від «28» серпня 2020 р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____